

Ukraina: trudna sytuacja na froncie gazowym

Sławomir Matuszak

28 marca państwowy koncern energetyczny Naftohaz powiadomił o kolejnym rosyjskim ataku na ukraińską infrastrukturę gazową. Miał to być osiemnasty masowy ostrzał od wybuchu pełnoskalowej wojny i ósmy od początku roku. Nie podano szczegółów zniszczeń poza informacją, że celem były obiekty związane z wydobyciem surowca, najprawdopodobniej – podobnie jak w ubiegłych tygodniach – stacje kompresorowe i stacje oczyszczania gazu. Uszkodzenia infrastruktury były na tyle poważne, że Ukraina w połowie lutego musiała niemal 10-krotnie zwiększyć import surowca w celu pokrycia bieżącego zapotrzebowania.

Sytuację państwa komplikuje fakt, że obecne zapasy gazu w podziemnych magazynach są najniższe od co najmniej dekady, co ogranicza dobowe możliwości wypompowywania z nich surowca i oznacza konieczność kosztownego importu paliwa. Według szefa OGTSU (operatora) Ukraina planuje zakup co najmniej 4 mld m³ gazu między kwietniem i październikiem 2025 r. Znaczną jego częścią będzie amerykański LNG, sprowadzany przez terminale w UE, w tym gazoport w Świnoujściu.

Ostatnie ataki świadczą o tym, że Moskwa traktuje rozmowy z USA o zawieszeniu broni czysto instrumentalnie – kontynuuje systematyczne niszczenie ukraińskiej infrastruktury gazowej, którą Kreml wyłączył z moratorium na ostrzały infrastruktury energetycznej (zob. [Negocjacje w Rijadzie: niejasne ustalenia, wątpliwa implementacja](#)). Dla Kijowa wyzwaniem będzie przygotowanie się do najbliższego sezonu grzewczego, a przede wszystkim zgromadzenie wystarczających zapasów importowanego gazu przy trudnej sytuacji finansowej.

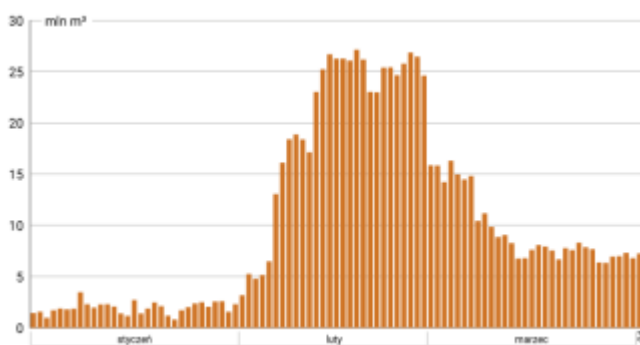
Komentarz

- **W ostatnich tygodniach charakter rosyjskich ataków na infrastrukturę gazową Ukrainy zmienił się – zamiast magazynów gazu celami stały się obiekty związane z jego wydobyciem**, głównie w obwodach połtawskim i charkowskim, gdzie zlokalizowana jest zdecydowana większość złóż. Z doniesień medialnych wynika, że ataki z lutego i marca skutkowały ograniczeniem pozyskania o 40%. Straty te pośrednio potwierdza poziom importu gazu, który w drugiej połowie lutego przekraczał 25 mln m³ na dobę (zob. wykres 1) – blisko połowę dobowego wydobycia własnego w 2024 r. W marcu sprowadzanie surowca stopniowo zmniejszono, a w drugiej połowie miesiąca ustabilizowało się ono na poziomie 7–8 mln m³ na dobę, z czego można wnioskować, że Ukraina utraciła na dłuższy czas ok. 15% wydobycia własnego (choć spotyka się też wyższe szacunki). W przeciwieństwie do infrastruktury elektroenergetycznej (zob. [Ukraina: przygotowania](#)

systemu elektroenergetycznego do rosyjskich ataków) obiekty odpowiadające za wydobycie gazu najprawdopodobniej w ogóle nie zostały objęte systemem fizycznej ochrony przed atakami dronowymi bądź nastąpiło to jedynie w niewielkim zakresie, co spowodowało, że działania agresora okazały się tak skuteczne.

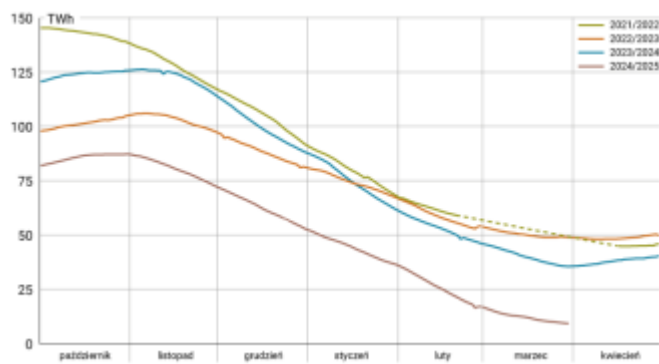
- **Zapasy gazu w ukraińskich magazynach podziemnych są rekordowo niskie.** Kijów nie podaje informacji na ten temat, niemniej według danych Gas Infrastructure Europe ich zapełnienie 30 marca wynosiło zaledwie 2,9%, co odpowiada ok. 800 mln m³ aktywnego gazu (9,27 TWh, zob. wykres 2). Wprawdzie ilość ta wystarczy do bezproblemowego dokończenia obecnego sezonu grzewczego (który w wielu miastach już się zakończył), lecz w najbliższych miesiącach będzie potrzebny spory import. Jeśli bowiem Rosja będzie nadal przeprowadzała skutecznie ataki na obiekty, to ogłoszony przez OGTSU wolumen 4 mld m³ może okazać się zbyt mały.
- **Konieczność znaczącego zwiększenia sprowadzania gazu będzie dla Naftohazu finansowym wyzwaniem.** Trudno przewidzieć, jak będą się kształtować ceny tego surowca na rynku europejskim, ale biorąc po uwagę ostatnie 12 miesięcy, może chodzić o sumę rzędu nawet 1–2 mld euro. Ukraina poczyniła już kroki ukierunkowane na zabezpieczenie środków, korzystając ze wsparcia międzynarodowych instytucji finansowych i państw partnerskich. 26 marca EBOR zatwierdził pożyczkę w wysokości 270 mln euro na zakup gazu. Tego samego dnia Norwegia poinformowała o kredycie na 1 mld koron norweskich (ok. 85 mln euro) na ten cel oraz o grantie w wysokości 54 mln euro.

Wykres 1. Dobowy import gazu od 1 stycznia 2025 roku

Źródło: OGTSU.

Wykres 2. Pobór gazu z magazynów w okresie od października do kwietnia

Źródło: GIE AGSI+.